

ΟΙ 4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

Σύμφωνα με την εργαλειοθήκη* του **Παγκόσμιου Φόρουμ**
για τη Διαφάνεια και την Ανταλλαγή Πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς

ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ -
ΕΛΛΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, LL.M

gc@nomos.gr

6940914342

Βαλαωρίτου 1,
Θεσσαλονίκη, 54634

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

- ❖ Η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς:
  - αποτελεί το **ελληνικό παράρτημα** της Διεθνούς Διαφάνειας και λειτουργεί στην Ελλάδα εδώ και 25 χρόνια
  - **ενημερώνει** και **ευαισθητοποιεί** τους πολίτες για τους κινδύνους της διαφθοράς και
  - προωθεί ουσιαστικές **συστημικές αλλαγές** που θα οδηγήσουν στη λειτουργία της κοινωνίας με περισσότερη διαφάνεια.
- ❖ Η ΔΔ αποτελεί τον παγκόσμιο οργανισμό της **Κοινωνίας των Πολιτών**, που ηγείται της **καταπολέμησης** της διαφθοράς. Διατηρεί παραρτήματα σε περισσότερες από 100 χώρες και η Διεθνής Γραμματεία της βρίσκεται στο Βερολίνο.
- ❖ Δύο σημαντικά **εργαλεία** της ΔΔ αποτελούν:
  - ο Δείκτης Αντίληψης της Διαφθοράς και
  - το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς

Οι πληροφορίες για τους Π.Δ. διατηρούνται από πρόσωπα που ορίζονται από την AML/CFT νομοθεσία ως υπόχρεα για τη λήψη μέτρων δέουσας επιμέλειας κατά τις συναλλαγές τους

**AML/CFT
APPROACH**

Οι πληροφορίες για τους Π.Δ. διατηρούνται από τις ίδιες τις οντότητες.

**ENTITY
APPROACH**

**CENTRAL
REGISTER
APPROACH**

Οι πληροφορίες για τους Π.Δ. διατηρούνται σε ένα Κεντρικό Μητρώο από αρμόδια Δημόσια Αρχή

**TAX
ADMINISTRATION
APPROACH**

Οι πληροφορίες για τους Π.Δ. διατηρούνται από τη Φορολογική Διοίκηση

---

1. AML/CFT APPROACH

Πάροχοι επαγγελματικών υπηρεσιών (π.χ. χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, λογιστές, ελεγκτές) υποχρεώνονται από την AML/CFT νομοθεσία να λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας, να προσδιορίζουν τον Πραγματικό Δικαιούχο και να διατηρούν τις σχετικές πληροφορίες, όταν συναλλάσσονται με νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες

AML/CFT APPROACH: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ

- ❑ **Υπόχρεα πρόσωπα:** όχι μόνο πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, αλλά και άλλοι επαγγελματίες
- ❑ Παροχή προγραμμάτων κατάρτισης προς τα υπόχρεα πρόσωπα για την **εκπαίδευσή** τους και τη συνεχή τους **επιμόρφωση**
- ❑ Υποχρέωση των νομικών προσώπων και οντοτήτων να διατηρούν **διαρκή επαγγελματική σχέση** με μία τουλάχιστον κατηγορία από τα υπόχρεα πρόσωπα (π.χ. διατήρηση τραπεζικού λογαριασμού)
- ❑ **Σαφής καθορισμός** των μέτρων δέουσας επιμέλειας που πρέπει να λαμβάνει ο υπόχρεος, μεταξύ των οποίων πρέπει να είναι το **είδος** των πληροφοριών που συλλέγονται, η συχνή **επικαιροποίηση** των δεδομένων ανά διαστήματα καθορισμένα με βάση τον βαθμό επικινδυνότητας του πελάτη και η **διατήρηση** των σχετικών στοιχείων και εγγράφων για τουλάχιστον μία **πενταετία** από τη συναλλαγή, ανεξάρτητα από τη λήξη της επαγγελματικής σχέσης και την παύση εργασιών του υπόχρεου ή του πελάτη
- ❑ Ισχυρή **επιτήρηση, επίβλεψη** και **έλεγχος** των υπόχρεων προσώπων, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τη νομοθεσία και των νομικών προσώπων και οντοτήτων με την υποχρέωσή τους για διατήρηση μιας τουλάχιστον διαρκούς επαγγελματικής σχέσης.
- ❑ Δυνατότητα **πρόσβασης** από τις δημόσιες αρχές στα τηρούμενα δεδομένα **χωρίς περιορισμούς**, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών από την ύπαρξη τυχόν επαγγελματικών απορρητών (π.χ. εισαγωγή ειδικών εξαιρέσεων για την άρση του απορρητού)
- ❑ Παράδειγμα χώρας: **Ιταλία**

---

2. ENTITY APPROACH

Τα ίδια τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποχρεώνονται από τη νομοθεσία να προσδιορίζουν τους Πραγματικούς Δικαιούχους τους και να διατηρούν ακριβή και επικαιροποιημένα στοιχεία. Σπάνια η συγκεκριμένη πολιτική χρησιμοποιείται αυτοτελώς για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας των πληροφοριών και, συνήθως, συνδυάζεται με την AML/CFT approach

---

ENTITY APPROACH: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ

- ❑ Η υποχρέωση πρέπει να καταλαμβάνει το **σύνολο** των **νομικών προσώπων** και **οντοτήτων** (π.χ. εμπορικές εταιρίες, ιδρύματα, σωματεία, εμπιστεύματα κ.α.), οι οποίοι θα συγκεντρώνουν και θα καταχωρούν πληροφορίες για τους Πραγματικούς Δικαιούχους τους σε εσωτερικό Μητρώο
- ❑ Υποχρέωση **επικαιροποίησης** των δεδομένων, όποτε μεσολαβεί ορισμένη μεταβολή
- ❑ Υποχρέωση των Πραγματικών Δικαιούχων (άμεσων ή έμμεσων ιδιοκτητών ή ασκούντων τον έλεγχο) να **συνεργάζονται** και να **υποβοηθούν** το έργο της συγκέντρωσης των πληροφοριών και των εγγράφων για την ταυτότητά τους και το καθεστώς τους. Υποχρέωση αυτών να ενημερώνουν άμεσα για κάθε μεταβολή στο καθεστώς τους
- ❑ Υποχρέωση **αναφοράς** σε δημόσια αρχή, σε περίπτωση **άρνησης** συνεργασίας και παροχής των αναγκαίων πληροφοριών από τους Πραγματικούς Δικαιούχους και απειλή διοικητικών ή/και ποινικών κυρώσεων για τους τελευταίους
- ❑ **Ορισμός** από την εταιρία **ενός προσώπου** (π.χ. του διοικητικού οργάνου της εταιρίας ή του εμπιστευματοδόχου επί εμπιστεύματος) επιφορτισμένου με τα παραπάνω καθήκοντα
- ❑ **Διατήρηση** των δεδομένων για τουλάχιστον μια **πενταετία** μετά την οριστική λύση και **παύση εργασιών** κάθε οντότητας, Ανάγκη ορισμού ενός προσώπου επιφορτισμένου με το συγκεκριμένο καθήκον (π.χ. εκκαθαριστής)
- ❑ Ισχυρή **επιτήρηση, επίβλεψη** και **έλεγχος** από εποπτεύουσα αρχή και δυνατότητα **πρόσβασης** από τις δημόσιες αρχές
- ❑ Παράδειγμα χώρας: **Σιγκαπούρη**

---

3. CENTRAL REGISTER APPROACH

Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποχρεώνονται από τη νομοθεσία να προσδιορίζουν τους Πραγματικούς Δικαιούχους τους και να υποβάλλουν τα σχετικά στοιχεία και έγγραφα σε ένα Κεντρικό Μητρώο, εποπτευόμενο από ορισμένη Δημόσια Αρχή, ήδη κατά τη σύστασή τους, περιοδικά, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αλλά και κάθε φορά που μεσολαβεί ορισμένη μεταβολή στα πρόσωπα ή στο καθεστώς των Πραγματικών Δικαιούχων

CENTRAL REGISTER APPROACH: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ

- ❑ Η συγκεκριμένη πολιτική **βασίζεται**, συνήθως, στην **Entity Approach** και συνιστά **προέκτασή** της, αφού τα αναγκαία δεδομένα και έγγραφα για την ταυτότητα των Πραγματικών Δικαιούχων και το καθεστώς τους συγκεντρώνονται και υποβάλλονται από τα ίδια τα νομικά πρόσωπα και τις οντότητες, τα οποία είναι επιφορτισμένα και με το καθήκον να τα επικαιροποιούν
- ❑ Νομικά πρόσωπα και οντότητες και Πραγματικοί Δικαιούχοι **φέρουν τις ίδιες υποχρεώσεις** με εκείνες στην Entity Approach
- ❑ Ισχυρή **σύσταση** για θέσπιση διαδικασίας **επικαιροποίησης** των στοιχείων όλων των οντοτήτων σε **ετήσια**, τουλάχιστον, βάση
- ❑ Θέσπιση **γενικής υποχρέωσης** για όλους, όσοι αποκτούν πρόσβαση στο Μητρώο, να αναφέρουν τυχόν **ανακρίβειες**
- ❑ Άμεση και **πλήρης** πρόσβαση των **δημοσίων αρχών** στα δεδομένα. Χορήγηση **πρόσβασης** και σε **άλλα πρόσωπα**, όπως σε **επαγγελματίες υπόχρεους** να εφαρμόζουν την AML/CFT νομοθεσία και να λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ή στο **ευρύ κοινό**, υπό προϋποθέσεις ή μη (π.χ. άμεση πρόσβαση ή κατόπιν αιτήματος, πλήρης ή μερική, με δικαιολόγηση εννόμου συμφέροντος ή μη)
- ❑ **Διασταύρωση** των στοιχείων με τα δεδομένα που τηρούν οι **υπόχρεοι** να εφαρμόζουν την AML/CFT νομοθεσία (π.χ. διασταύρωση με τα στοιχεία που τηρεί ένα πιστωτικό ίδρυμα, όπου η οντότητα διατηρεί τραπεζικό λογαριασμό)
- ❑ **Εποπτεία** του Μητρώου από μία ή περισσότερες δημόσιες αρχές, ανάλογα με την εξειδίκευσή τους και το στελεχιακό τους δυναμικό σε κάθε χώρα (π.χ. Κεντρική Τράπεζα, Υπουργείο Οικονομικών, Φορολογική Διοίκηση, Εμπορικό Μητρώο κ.λπ.)
- ❑ Παράδειγμα δικαιοδοσίας: **Ευρωπαϊκή Ένωση**

---

4. TAX ADMINISTRATION APPROACH

Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποχρεώνονται από τη νομοθεσία να προσδιορίζουν τους Πραγματικούς Δικαιούχους τους και να υποβάλλουν τα σχετικά στοιχεία και έγγραφα απευθείας στη Φορολογική Διοίκηση, ήδη κατά τη σύστασή τους, περιοδικά, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αλλά και κάθε φορά που μεσολαβεί ορισμένη μεταβολή στα πρόσωπα ή στο καθεστώς των Πραγματικών Δικαιούχων

TAX ADMINISTRATION APPROACH: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ

- ❑ Η εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτικής επιφέρει **σημαντικά αποτελέσματα** στην περίπτωση των **εμπιστευμάτων**, καθώς τα στοιχεία για την ταυτότητα των Πραγματικών Δικαιούχων και για το καθεστώς τους υποβάλλονται απευθείας στην δημόσια αρχή που συλλέγει πληροφορίες για τα περιουσιακά στοιχεία και το εισόδημα που σχετίζεται με αυτές τις οντότητες – **Συμμόρφωση** με την 24^η και 25^η Σύσταση της FATF (Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης)
- ❑ **Βασίζεται** στην **Entity Approach** και συνιστά **προέκτασή** της, ενώ αποτελεί **παραλλαγή** της **Central Register Approach**
- ❑ Η θέσπιση υποχρέωσης υποβολής στοιχείων στη Φορολογική Διοίκηση θα πρέπει να καταλαμβάνει το **σύνολο** των νομικών προσώπων και οντοτήτων, **ανεξάρτητα** από το εάν είναι **υποκείμενα του φόρου** ή όχι κατά τη φορολογική νομοθεσία
- ❑ Υποβολή στοιχείων, τουλάχιστον, σε **ετήσια** βάση, μαζί με τη φορολογική δήλωση εισοδήματός ή/και με αυτοτελή δήλωση
- ❑ Συνιστά την πλέον **κατάλληλη αρχή** για την άσκηση αποτελεσματικής **εποπτείας** και **ελέγχου**, δεδομένου ότι διαθέτει, συνήθως, επαρκή εμπειρία, μέσα και πληροφορίες για την πραγματοποίηση ελέγχων και ερευνών
- ❑ **Διασταύρωση** των υποβαλλόμενων στοιχείων με τα δεδομένα που, ήδη, τηρεί και **συνεργασία** με τα **πιστωτικά** ιδρύματα για ανάλογες διασταυρώσεις δεδομένων. Κατάλληλη **εκπαίδευση** και συνεχής κατάρτιση των υπαλλήλων της
- ❑ Επιβολή **κυρώσεων** σε μη συμμορφούμενες οντότητες που να φτάνουν έως και την πρόκληση της **λύσης** τους.
- ❑ Παράδειγμα χώρας: **Ιρλανδία**

ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Καθεμία από τις προσεγγίσεις/πολιτικές για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας πληροφοριών για τους Π.Δ. που περιγράφηκαν, διαθέτει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα, αλλά και ορισμένες αδυναμίες. Ως εκ τούτου, ο συνδυασμός των προσεγγίσεων και η αξιοποίηση των δυνατών σημείων κάθε πολιτικής καθιστά τον εντοπισμό και τον προσδιορισμό της ταυτότητας των Π.Δ. και του καθεστώτος τους πιο ευχερή και πιο αποτελεσματικό, τόσο για τις οντότητες και τις δημόσιες αρχές, όσο και για τρίτους, υπόχρεους ή μη στην AML/CFT νομοθεσία.
- Μια πολύπλευρη προσέγγιση οδηγεί στη συλλογή πληροφοριών και στοιχείων από διαφορετικές πηγές, γεγονός που επιτρέπει την παροχή πιο λεπτομερών και επικαιροποιημένων πληροφοριών, καθώς και τη διασταύρωση αυτών για αυξημένη αξιοπιστία.
- Σύμφωνα με τη FATF, «η ποικιλία και η διαθεσιμότητα πηγών ενισχύει τη διαφάνεια και την πρόσβαση στην πληροφορία και συμβάλλει στην άμβλυνση των προβλημάτων αξιοπιστίας που παρουσιάζουν ορισμένες πηγές».

Σας ευχαριστώ

για την προσοχή σας